

Poštšina plačana v gotovini!

Slovenska mladina

Leto I.

Ljubljana, december 1938

Štev. 3

Cena 2.— din

11. december
1938

Slovenska mladina — mladinski list za leposlovje in kulturna vprašanja — izhaja vsakega prvega v mesecu. Odgovorni urednik je Ivo Grahor, novinar. List izdaja konzorcij; predstavnik Ivo Grahor. — Rokopise in dopise uredništvu in upravi je pošiljati na naslov: Ivo Grahor, Ljubljana, Miklošičeva 6/III. Posamezna številka stane 2 din — celoletna naročnina za 8 številk 14 din, polletna 7 din.

Številka čekovnega računa je 17.827.

TISKARNA »SLOVENIJA« V LJUBLJANI (PREDSTAVNIK A. KOLMAN)

V novem letu morajo vsi naši naročniki poskrbeti, da se njihova revija gmotno utrdi. Zato pošljite čim prej naročnino za celo leto in po možnosti tudi kak prispevek za tiskovni sklad!

Naš Cankar

Ob 20 letnici smrti Ivana Cankarja se ga slovenska mladina in javnost spominjata precej skromno in tiho. Danes te mogočne osebnosti ne proslavljajo dovolj resno: spominske svečanosti nimajo namena, da bi ga prikazale v vsej njegovi razgledanosti in odkritosrčnosti, temveč ga — kolikor sploh mislijo nanj, skušajo vtesniti v miselnost te ali one svetovnonazorske skupine. Redke izjeme so tiste proslave, ki jih prireja mladina, ko ga spoznava neposredno iz njegovih del. Te proslave dokazujejo, da mladina išče njegovo pravo podobo, da jo bo tudi našla in s tem postala dedič njegovih idej ter vztrajen borec za njih uresničitev.

Ena bistvenih potez Cankarjeve osebnosti je njegov oster socialni čut, ki je v teh prilikah blizek vsej slovenski mladini. »Hlapec Jernej«, ki pomeni pri Cankarju višek njegove socialne čustvenosti, je na njegovih proslavah mladih najbolj priljubljena točka. To dokazuje, da mladina opazuje socialno dogajanje okrog sebe, saj se danes pred to »brezskrbno in razposajeno« mladino enako in vedno huje postavljajo problemi študija, dela in življenja. Položaj, ki danes postavlja mladino pred ta vprašanja, pa ji dela dostopno in razumljivo tudi Cankarjevo kritiko takratne slovenske družbe, ki životari z le manjhnimi spremembami še danes. Mladina vidi temeljitost te kritike in se pri njej uči razumeti slovenska in občečloveška družbena vprašanja.

Druga bistvena poteza Cankarjevega svetovnega nazora je njegov življenjski optimizem, ki kljub navideznemu pesimizmu preveva vse njegovo delo. To nam tudi dokazuje, da ni ostal samo pri golih ugotovitvah slabotnega narodnega življenja, temveč je jasno gledal v bodočnost, ki ga je vsega navdajala z optimizmom. Videl je, da prihajajo v življenje nove sile, ki bodo narodno življenje dvignile iz kulturnega mrtvila: »Priatelj, globlje poglej! Ali ne vidiš, od kod te nove sile? Življenje se drami v nižavah, ki so spale. — Kaj zato, če prihajaja pomlad v viharju in povodnji? Iz te črne naplavine bo vzknila bujna rast.« (Cankar: *Bela krizantema*.)

Vendar s tem še niso izčrpani vzroki simpatij mladine do Cankarja. Mladina najde v Cankarjevih delih še nešteto odgovorov na vprašanja, ki se danes postavljajo pred njo: Problem odnosa Slovencev in Jugoslovancev (znani Cankarjev govor v Trstu); dalje njegovo doživetje in odklanjanje svetovnega klanja (novela »Gospod stotnik« v »Podobah iz sanj«); dale njegova čustveno-erotična doživetja v »Erotiki« (zlasti ciklus »Helena«); itd.

Še z eno svojih bistvenih lastnosti si je pridobil simpatije mladine. Z neomahljivostjo v borbi proti veljakom, z vztrajnostjo na začrtani poti za svetovne vojne; ko je slovenska gospoda sklonila glave, je korakal Cankar — dasi napadan, zaničevan, a ne premagan — vedno v službi resnice.

Te značilnosti Cankarjevega svetovnega nazora in lastnosti njegovega značaja so prišle pri njegovih proslavah, ki so jih prirejali mladi, najbolj do izraza. V mislih imam zlasti Cankarjevo proslavo gimn. mladine v Ptujju decembra 1936., dalje Cankarjevo proslavo v Šoštanju in Cankarjevo proslavo na učiteljsku v Mariboru pred 14. dnevi.

Dasi je prva od teh še dovolj enostransko prikazovala Cankarjevo socialno usmerjenost, sta ostali predstavili Cankarja že mnogo bolj dovršeno, t. j. prikazali sta njegovo razgledanost, postavili sta Cankarja pred mladino takega kot je, takega, s kakršnim simpatizira danes vsa slovenska mladina.

Uspeh poslednjih proslav nam vzbuja upanje, da bo slovenska mladina našla skupnih poti. Da se je to prvič zgodilo pri Cankarjevih proslavah, ni samo slučaj. Dokazuje pa to potrebo po skupnem delu v spomin in priznanje velikih Slovencev in potrebo po skupnem in mladostnem reševanju problemov študija, izobrazbe in ostalih mladinskih vprašanj.

K. Nahrigel

—g—

11. december 1938

Prav te dni se nam z veliko ostrojtjo zastavlja vprašanje orientacije in preorientacije. Gre predvsem za orientacijo v narodno smer. Toda pravilna orientacija more zrasti le tako, če se naslonimo na pozitivna dognanja iz preteklosti, na ona načelna dognanja velikih posameznikov, ki jim čas dvajset ali štirideset let ne more vzeti veljave, posebno še, ker se oblika družbe ni veliko izpremenila. S takega stališča moramo prav danes gledati na Ivana Cankarja. Res je tako presojanje zelo enostransko in pomanjkljivo, toda danes je predvsem važno, da se zvežemo s preteklostjo, da priznamo in uveljavimo vsa pozitivna Cankarjeva dognanja in tako začnemo ustvarjati življenjsko zdravo narodno tradicijo, ki bi vsakega posameznika vezala na slovensko zemljo in ga nujno, samo ob sebi umevno vklepala v delo za slovenski živelj. Edino tako bomo mogli že enkrat nadaljevati tam, kjer je Cankar končal, ne da bi začeli tam, kjer je moral radi pomanjkanja tradicije tudi on začeti. Zvezati je moral najprej sodobnost s preteklostjo, reševati probleme in obsojati predsodke, ki jih je že Prešeren obsodil in rešil. Kakor na dlani torej je dejstvo, da se bomo mogli v svojem delu preriti le tako nekoliko naprej, če si bomo to tradicijo znali ustvariti in jo tudi vzdržati.

Narodne probleme, ki se izražajo v hotenju in gibanju množic, so vedno reševale le osebnosti in tako bo po vsej verjetnosti tudi v bodoče. Tedaj pa je naša glavna naloga predvsem to, da zvežemo preteklost in sedanost, da tako ustvarimo pogoje za napredek, da nakažemo nove probleme in se ne lotevamo več starih in rešenih ter s tem povemo posamezniku, kaj je njegovo delo. Ti posamezniki pa

ne bodo več redki geniji, to bodo popolnoma vsakdanji ljudje, ki bodo mogli na podlagi narodne tradicije nadaljevati začetno delo, ker se jim ne bo več treba boriti z že premaganimi načelnimi problemi in predsodki.

Vsa Cankarjeva spoznanja in vsi njegovi pogledi v bodočnost so zrastle na prodorni sintezi sodobnosti in preteklosti. Ker se današnji čas od takrat do mala ni prav nič izpremenil, oziroma ker so se gibanja in razdori, ki so se v tistem času začeli, le zaostрили, ne da bi izgubili svoje bistvene poteze, zato moramo še tem bolj poudariti veljavnost njegovih dognanj. Ne gre pa tu toliko za pregled celotnega Cankarjevega odnosa do sveta in do Slovencev, gre le za one dragocene načelne zaključke, ki tvorijo osnovo za nastajanje narodove življenjske tradicije.

Klavrno prerekanje okoli slovenstva in jugoslovanstva še danes ni končano. Prav to je tudi eden izmed vzrokov, da velik del slovenske inteligence ni neposredno in zavestno vprežen v delo za slovenski živelj. Najbolj pravilen odgovor na to vprašanje pa je že dal Ivan Cankar.

Jasno je, da so ta Cankarjeva spoznanja zrasla na njegovem pojmovanju slovenskega naroda. V slovenskem narodu ni gledal le meščanstva in malomeščanstva, slovenski narod so mu predstavljali predvsem kmetje in delavci. Od tod tudi spoznanje, »da je stvar jugoslovanske države za nas Slovence in posebno za slovenski proletariat krušna stvar« in »da se v tistem hipu, ko se otresemo političnega jerobstva tujcev, odrešimo tudi gospodarstva tujega kapitala«. Prav iz iste osnove je zraslo tudi spoznanje, da sloni »na plečih delavca-proletarca bodočnost slovenskega naroda, naroda-proletarca«. Ker se je zavedal, da ima slovenski narod svojsko izoblikovano socialno fiziognomijo, je zanikal trditev, da Slovenci nismo narod in je prav radi poznanja socialne strukture nakazal razvoj narodnega gibanja. Tako je internacionalizem socializma združil s slovenskim narodnim vprašanjem ter tako našel pot do življenjskega pojmovanja vseh slovenskih vprašanj, prišel je do spoznanja, da je slovensko vprašanje

Cankar je torej od slehernega bodisi političnega ali gospodarskega gibanja zahteval, da je bilo predvsem slovensko, da se je oziralo na Slovence. S tega stališča je obsodil vsa politična gibanja, ki se niso ukoreninila niti med delavstvom niti med kmeti. Od tod njegova ostra obsodba liberalizma, ki je živel in živo-taril vedno le med ozko plastjo malomeščanstva. Klerikalizma ni tako kategorično odvrčal, ker je z demokratskim delom svojega programa našel med kmeti mnogo somišljenikov.

Iz teh spoznanj je raslo tudi njegovo spoznanje o narodni kulturi. Ker na kmete in delavce ni gledal zaničujoče, ker mu je bil narod najvišji in najbolj etičen postulat, je odločno odklanjal vse poskuse takozvane »ljudske« umetnosti. Narodna umetnost mu je

vse najvišje umetniško snovanje. Ob vsem tem pa je moral tudi nujno povedati, da je glavna naloga slovenskega inteligenta, pritegniti slovenskega kmeta in slovenskega delavca v slovenski kulturni krog, kajti vedel je, da bo narodni preporod končan šele tedaj, ko se bo vsak slovenski kmet in vsak slovenski delavec čutil lastnika vseh narodnih kulturnih, političnih, gospodarskih in socialnih dobrin.

D. A. P.

Drago Jeran:

Vseh mrtvih dan 1938

Medlo ob grobih lučke gore,
Tupatam še krizanteme
plahoma v vetru jeseni stoje.
Dušam mrtvih pa pojo zvonovi...

Vse je črno. Par oces zajoče.
In nato obredi stokrat ponovljeni:
Svete pesmi in gospoda sveti blagoslov.
Potem je vse končano: nihče več ne joče.

In tako je vsako leto:
Svečke, krizanteme, petje in objokani ljudje.
Gospodov blagoslov za mrtve, ki pod zemljo spe.
Še včasih govori in maše pete.

Moja žalost pa je večja
od obredov žalnih.
Moja bol je težja od parad teh črnih.

Kupil svečko bom,
vso noč prebdel in prosil bom
za žive, za mrtve ljudi,
za žolte, za bele ljudi,
da več ne bili bi zveri.

Za tisoče mrtvih ljudi
petočil bom solzo nocoj.

Če ne utegneš takoj poravnati naročnine, shrani našo položnico, ker nas tudi ona mnogo stane!

Onim, ki še niso poravnali naročnine, smo v tej številki priložili položnice. Naj bodo toliko uvidevni in nam čim prej nakažejo ta minimalni znesek!

Fran Breznik: *leuth*

Mile

Mile je stopal po ozki poti skozi vrtič, v katerem so cveteli majhni, rožnati srčki v velikih, redkih grmih. Mile je utrgal vejico s kopico prelestnih cvetov in jo vtaknil v žep, kajti sramoval se je, da bi jo nosil v suknjiču. Vedel je, da ta sramežljivost ni potrebna in se je sramoval tega, vendar si ni mogel pomagati.

Odprl je majhna, z zelenjem obraščena vrata in stopil na cesto. Dobrohotno je gledal svet okoli sebe in zdelo se mu je, da je pokimal jagnjedom ob cesti: »Ha, ha, stari soldatje, kaj ni lepo?«

Jutro je bilo sveže, da bi zavriskal, če se ne bi prestrašil lastnega glasu.

Ko se je ozrl v nebo, je ostrmel.

Veliko, oblo sonce mu je bleščalo v oči, da jih je omamljen priprl. Ozek, blesteče bel rob je obdajal mehko oranžno rumenino. Širok curek žarečega zlata je lil iz njega v Miletovo dušo, da je pil hlastno, kakor žrebe pri studencu. Pil je vse preobilje barve, poziral je, da je utešil pekočo bol v srcu. Samo ena misel je bila v njem: kako bi zajel čim več sonca v svojo mlado, žejno dušo.

Tedaj se mu je zazdelo kakor učencema na potu v Emavs. Stekel je nazaj, pograbil razpeto platno, ki je slonelo ob steni, škatlo polno slikarske ropotije in stojalo ter planil ven. Vedel je samo, da mora delati. Odprl je tube, iz katerih so vrele barve v vsej svoji teži. Z blazno naglico je mešal barve in jih metal na platno. Njegove poteze so bile urne in določene, kakor je bila v njem že vsa slika določena, že vsa ustvarjena, saj mu je sonce samo vdiral skozi vročične oči. V sladkem krču ustvarjanja je drhtelo njegovo telo, v grlu mu je pokalo od slasti.

»Barve«, se je zvijala njegova duša. Njegov mukepolni obraz je izražal nadzemesko veselje, veličastno lepoto in neizmerno vzhičenost. Sonce mu je dajalo svoje barve na lopatico, da se ni izgubil med kupom tub, ki so mu same silile pod roko. Zgrabil je debelo, odprto tubo barve in jo iztisnil na platno: oni trak, ki mu predira oči! Oni curek praženega zlata, ono neizmerno morje blaženstva! Na platno! Stisnil je debelo progo in jo kar s prsti razploščil prav na debelo, da sega v tebe, da občutiš! Kaj ne vidiš, da je to samo pravo, težko rumeno zlato!

V blazni ritmiki, v besnem tempu ustvarjanja se je vil in divjal, orjaški in neupogljiv. Ni videl sveta okrog sebe, ni vedel, da ga obdajajo ljudje. Kakor duh je plaval v bogastvu barv.

O, da bi trajal ta trenutek večno, da bi ne minil slap strasti, ki ga dviga in mu pali dušo! Vse, prav vse, kar mu predira široko razprte zenice, naj pride pod njegovo roko, da zakriči z barvo, da jo razda svetu kakor tropu beračev.

Krepke poteze, katere je delala njegova obsedena roka, so se zajedle v barvo kakor pijavke v polnokravnega konja. »Še in še! Moram! Kaj nisem grešil dan za dnem, ker sem bil slep za lepoto! Trpi! Muči se!«

Muka mu je bila sladkost, da se je vil kakor črv. Miletu se je zameglilo pred očmi. Z rokami je prijel kolena in pritisnil nanje obraz, kajti še vedno je žarelo pred njegovimi očmi nekaj, česar ni mogel povedati z besedami.

Kadar koli je Milan pogledal na sliko ob naslonu postelje, je vselej znova doživljal lepoto onega jutra, ko jo je naslikal. Postavil je sliko na mizo ob steni ter jo iz kota užival, kolikor je poželet. Na njegovi sliki je bilo vse polno razmetanih ploskev, ki so izstopale iz slike in o katerih Mile ni vedel, kako so prišle na platno. Čutil pa je, da morajo biti tam in bi brez njih ne občutil onega, kar je občutil tedaj, ko je slikal. Ni študiral podrobnosti, vso je zajel z enim pogledom in zdelo se mu je, da je dobra, da je zelo dobra. Čutil je sicer neko neopredelljivo praznoto, ki je vela iz slike in je zamahnil z roko, kakor da hoče preglasiti klic neizpoljenosti.

»Da, da, slika je dobra,« se je uverjal, »ne vem, kaj bi ji manjkalo. Saj je sonce prav tako darežljivo in potratno, kakor je ta barva.«

Njegov oče je stopil v sobo in bežno pogledal na sliko. Ko je videl, da je Mile zatopljen vanjo, je vprašal, kaj slika predstavlja.

»Sonce,« je odgovoril sin iznenaden, kajti oče se doslej ni brigal za to, kaj in kako riše njegov sin.

»Sonce?« je ponovil oče sam zase. »Kdaj pa je bilo že sonce tako spackano in zverženo. Saj je videti samo razploščene kepe križem kražem razmetanih barv! In kaj pomeni tale rumena barva? Ali ima tvoje sonce rep? Poglej, kako debelo si namazal sem barve, kakor da bi se igral z njo! Ali je ni škoda? Pa še to drago platno! Kakor da bi denar po cesti pobirali.«

»Daj, pusti me! Saj sem kupil barve za svoj denar!« je stisnil Mile skozi zobe.

»To je vseeno! Naj bo denar tvoj ali moj, razmetavati ga ne dovolim,« je odgovoril oče trdo in zaloputnil vrata.

Mile se je grenko nasmehnil in je sklenil kljubovati. Mračnih misli je sedel v kotu do večera, ne da bi se česa dotaknil. Ko se je naslednje jutro odpravljal v šolo, se je zavedal, da je nepripravljen in nerazporejen za šolsko delo. V aktovko je dal mesto običajnih knjig in zvezkov škatlico barv in skicirko. Na kraju ulice je zavil na desno proti tropu šolarjev, ki so hiteli mimo njega. Nekam svobodneje je dihal, ko je stopal iz mesta in černost ga je minila. Žvižgaje jo je mahal proti gozdu, ki je segal iz strmega pobočja v ravan. Sedel je na aktovko in narisal mesto, ki je ležalo

pred njim. Ko so ga pregnali vojaki, ki so tamkaj vadili, je šel naprej, dokler ni našel črede ovac. Torbo je pritrdil za pas in poskušal s par potezami podati vtis, ki ga je imel, ko je gledal te ljubke, neumne živali. Kmalu je zagledal na cesti starega moža z vrečo pod pazduho, ki je počasi lazil naprej. Pohitel je za njim, kajti ovce so se že preveč oddaljile. Mož je stopal počasi, tako da ga je lahko natančno študiral. Na papirju je kmalu zrasla upognjena starčeva postava s trdo, podrsavajočo hojo. Skica je bila vsa prepričevalna, nobene toge kretnje ni bilo na njej, da je bil Mile dokaj zadovoljen. Ni še hodil dolgo za starcem, ko je srečal drugega starca ob bergljah.

Obrnil se je in poskusil v grobih potezah pokazati tega drugega starca v vsej njegovi svojskosti. Njegova hoja ni bila hoja navadnega berača, neka moč in volja sta prevzemali njegovo telo. Od daleč bi mislil skoraj, da je mož lovec, vsaj njegov klobuk mu je dajal takšen izraz. Na nogah je imel golenice, pod suknjičem pa moder predpasnik. Po daljšem opazovanju je ugotovil, da je kmet. Mile ga je ogledoval od vseh strani in neumorno delal. Starec je opazil, da ga Mile neprestano ogleduje in črta nekaj v svoj zvezek.

»Kaj pa pišejo oni?« ga je boječe vprašal.

»Rišem vas, rišem!« je odgovoril Mile prijazno in mu pokazal slike, ki jih starec očitvidno ni razumel.

»Zakaj pa rišejo?«

»Ko pridem domov, narišem veliko sliko,« je odgovoril Mile v zadregi, kajti pri najboljši volji bi starcu ne mogel razložiti, zakaj riše.

S starcem sta se pogovarjala o vseh mogočih stvareh. Mile je bil potrpežljiv in je starca rad poslušal.

Starec je povedal, da je nekje iz št. Ilja, da je star 86 let, da si je zlomil nogo in križ pri nakladanju in da od takrat berači. Venomer je ponavljal, da je svoje čase bilo boljše kot danes, ko jedo ljudje trikrat na dan. Mile je starca poslušal, opazoval njegov obraz in ga risal. Pritrdil je vsemu, kar je starec povedal, da ga ne bi užalil.

Ko je odzvonilo poldne, se je od starca poslovil in napotil domov, da bi doma ničesar ne zasumili. Slučaj pa je hotel, da je Mileta videla pri njegovem delu neka soseda, ki je vso stvar obesila na veliki zvon.

Doma je bil polom. Mati se je razburjala in oče je divjal, da je bilo groza. Vsa hiša se je tresla; ko ga je hotel oče preteptati, je Mile zbežal. Oče se je ves razpaljen znesel nad njegovimi slikami, jih raztrgal in zažgal.

— — — — —

Mileta od takrat ni bilo več v šolo, kajti bil je v Novem Celju na številki 15.

Drago Jeran:

Otrokovo pismo Jezuščku

Gospod kaplan mi večkrat
je o Tebi v šoli pravil
in rekel je, da dober in usmiljen si,
da si otrokom mnogo lepega napravil.

Veš, name Miklavž je že pozabil,
je žogo Milanu, copate, vlak prinesel,
a prošnjo mojo je odbil.

Jaz sem le to ga prosil, da oče naš bi več ne pil.

Ti, Jezušček, Ti me ne boš pozabil?

Vem, da ne boš,

Ti veš, da je težko ubogim.

Tine Tirski:

Zadnje pismo

Moj dragi fant!

Pod oknom češnja mi cveti,
nje cvetje v okno mi dehti.
Na veji ptičkov par prepeva
o sreči lepih, mladih dni.

Le meni smrt cvetoče prsi grize,
ko vse si o ljubezni govori.
Še preden mine cvetje z vrtnih gred,
ugasnil bo za vedno moj pogled.

Ko sama bom, globoko pod zemljo,
zvečer, ko spet na vasi zapojó,
kot nekdanj, pridi na moj tihi grob.

Takrat bo živo moje srce spet
in skozi zemljo čul boš tih šepet —
šepet brstečih rož, šepet zelenih vej
in bom ti blizu, kot nikdar poprej.

Fred Kališ:

Se vam tako mudi?

Bratje,
 kaj res se vam tako mudi
 v ta razvpiti svet
 in — kaj res ne veste,
 da na zemljo in ljudi
 je legla težka môra
 in da vse krvave so poti,

 O, če res ne veste,
 tedaj lahko je vam,
 tedaj lahko se vam mudi —
 vi z veliko vero v negotovo greste.

Petru Gläserju

Martin P-č:

Ujeti pogovori

Teologi v dolgih črnih suknjah, talarjih, počasi jadrajo navkreber, proti vrhu, da se na drugi strani zopet spuste nizdol v mesto, v temačno semenišče, k latinskim knjigam.

Toplo jesensko sonce se je uprló v reber in zorilo kostanj, hrano proletarcev.

Koliko lepih jesenskih dni je že bilo letos. Ljudje gredo gotovo vsak dan sem gor v gozd. Nekaj jih je, ki vsak dan prehodijo isto pot — tudi ob slabem vremenu.

Toliko lepih nog brodi po listju, ki sega na potih do gležnjev, v gozdu še više. Bos bi ne smel hoditi tod, zbodel bi se na iglah kostanjevih lupin.

Hodeč mimo klopíc, sem čítal stavke in stihe, ki jih človeška roka z neverjetno potrpežljivostjo vrezuje v les. Nekje je upodobljenega šele pol srca, gotovo hodita dva vsak večer in se trudita nad neusmiljeno trdoto klopi...

»Olepševalno društvo v...«, to pač stoji s črno vžganimi črkami na sleherni klopi. To naj bo memento, samozavesten, domišljjav, češ: razen mene ne sme biti tu nič zapisanega.

Že sem sklenil, zbrati vse kvante, izlive političnega sovraštva in erotičnega prekipevanja v nekaj »Codex inscriptionum«. Ali ljudje bi se mi gotovo smejali in me imeli za čudaka, če bi sedal na vsako klop in beležil.

Srečal sem ljudi — meščane.

Sobota jih je zvabila v »rajsko prirodo«.

Gotovo je tri četrtine teh ubogih ljudi sklenile dopoldne za pisalno mizo, za ognjiščem, za strojem:

»Popoldne grem na Rožnik!«

Ali pa si je dvoje ljubečih src sinoči pri slovesu dejalo:

»Ali si jutri prosta, greva na Rožnik... Ob dveh te bom čakal Mar ni res?

In po kosilu so šli.

Mamice, dopoldne skrbne in poteče se, so pospravile krožnike in ponve kar mastne in umazane v shrambo — pomile bodo zvečer; hitele so na sonce, saj bi ga bilo res škoda zamuditi.

Mira si je hitela obleči kostim, rekla mami, da gre k zobozdravniku, a na vogalu jo je čakal Bojan in šla sta — na Rožnik.

Marko je »šprical« inštruktorja; saj matematična naloga bo šele v sredo, poiskal Francita in na Rožniku sta sanjala o tujski legiji, o Madridu, o Šanghaju, o... vsem, le ne o matematični nalogi.

Gospa Bogatajeva prvotno ni imela namena lesti v naporen breg, ali prijateljica in sošolka iz internata — gospa Ziljanova jo je srečala prav pri prelazu čez železnico, in sklenili sta, da bi bilo škoda lepega popoldneva, če bi ga presedeli v zakajeni in mračni »Emoni«; sicer je pa gospa Bogatajeva danes že pila črno kavo in prelistala zadnjo številko »Wiener Mode«... Torej zakaj ne bi šli na kratek izprehod, na primer pod Rožnik.

In tako sem srečal dvajset Mir in Bojanov, še več Francitov, Mirkov, gospa Bogatajevih in Ziljanovih, srečal sem družino Mladičevih, sedem otrok je bilo, oče, siv, zguljen uradnik in gospa, revmatična in zgarana — kajti plača je majhna a življenje težko.

Srečal sem jih vesele in razposajene, vsakdanje, mrke, molčeče in zagrenjene, blažene in ljupeče se, dolgočasne, tuhtajoče... ali govorili so vsi, z dvema besedama, ki sem jih ujel kot na radiju, če iščeš postaje, bežni pogledi, bežne besede, soj oči, roke. Vse jih je izdajalo in vedel sem, kaj je z njimi.

Srečal sem njega in njo. Mladoporočenca. Imela sta obleki iz istega, svetlosivega blaga. Sklepal sem, da se morata imeti silno rada, med njima mora vladati harmonija! Zakaj bi si sicer dala narediti obleki iz istega blaga. Da bi bilo ceneje — žena na to ne bi nikoli pristala. Govorila nista ničesar, govorili sta obleki.

Vitka mlada gospa in gospod sta izginila med kostanji.

Sonce je pošiljalo svoje žarke skozi že redko vejevje, veter se je lovil z listi, suhimi in rumenimi...

Srečko in Vera sta mislila, da sta sama, kajti bila sta se pravkar poljubila. Moj korak, težak in vsakdanji, še bolj škripajoč po pesku, ju je zbudil iz lepih sanj. Ko sem ju prehitel, sta se trudila govoriti najbolj običajne stvari; on je pričel nek brezsmiseln stavek, kar pri sredi, da bi imelo videz, kot da sta najbolj vsakdanja sprehajalca. Videlo se je, da sta študenta.

Družba mladih fantičev, ki so zmetali knjige in površnike pod grm, se je igrala, ne morda roparjev in žandarjev, kot pred nedavnim, ampak neko novo bojno igro »Nemci in Čehi«.

»Vkorakale so napadalne čete, Heil Hitler, Sieg Heil...!« se je drl debelušni bubi, vsekakor iz »boljše familije«, kjer se posluša »Radio Wien« in »Radio Berlin«.

»Mi se ne damo; ne damo niti centimetra svoje zemlje...« se je zakadilo proti njemu troje dečkov, oboroženih s kostanjevimi vejami. — To so bili Čehi.

Ko sem odšel mimo, so nekoliko utihnili in niso več mahali, šli so se najbrž Berchtesgaden ali Godesberg...

Dve elegantni gospodični sta se borili z visokimi petami po dokaj debelem pesku, ki se je udiral.

»...in jaz sem mu predlagala, da vzameva skupno stanovanje, ki bi šlo seveda na moje ime in njegov račun, pa misliš, da je hotel, dejal je...«

Objel me je val parfema, in v duhu sem si predstavil skupno stanovanje, razkošno, mondensko.

Mondenki sta se glasno zasmejali, to sem čul za svojim hrbtom.

»Salabolski mulec, ali misliš, da boš zijala prodajal tu po gmajni, pobiraj!«

Izmōzgana žena iz sibirskih barak je hitela nabirati kostanj. Pomagal ji je desetleten fantiček, škrofulozen, tuberkulozen, umazan in strgan.

Treba je jesti. V dvajsetem stoletju se ljudje povračajo k praksi. Želodec je prvo, boj za obstanek, kruha nam dajte; tukaj to ni bila fraza.

Zaškripalo je in zasopihalo za vogalom. Izza grmovja so prišle tri gospe. Velike, debele, težke, elegantne, dišeče po potu in kolonjski vodi.

Srednja je pravila, da je »Esterhazi Braten« izvrsten z belo emako: »...wissen sie, mit einer weissen Sauce«. Ali, da pri nas mesarji nimajo pravega mesa, »für diesen Leckerbissen«, in da ga bo ona spomladi, ko bo poroka njene Greti, naročila iz Gradca, pa naj stane kolikor hoče. »Ich will doch noch einmal Esterhazi Braten essen...« Potem so odsopihale.

Torej Greta se bo omožila, gotovo bogato, srečni ženin, jedel bo »Esterhazi Braten«, meso iz Gradca; no, tudi nevesta je bila vzgojena v graškem internatu. V Gradcu so znani dobri mesarji in »Mädcheninternati«.

Vse dobre in slabe lastnosti nesejo ljudje s seboj na sprehod in jih kažejo mimoidočim očitno z dvema besedama, Vsi ti »obični ljudi«.

Prišel sem zopet v mesto. Sprehajalci, ki so pred menoj izstopali iz gozda, so nehote spremenili korak. Hoja jim je bila zopet nervozna, prav taka, kakor ko gredo iz šole ali iz službe. Imeli so pred seboj cilj, mudilo se jim je: domov, v kavarno, v kino. Nič več niso imeli sproščenega, sebi prepuščenega telesa.

Tudi meni se je korak spremenil na trdem asfaltu, izginilo je drevje, bil sem v hrupnem mestu, kjer ljudje ne nosijo več svojih misli na rokah, vsem na vpogled...

Mladina po svetu

Mladina v Italiji

Organizacija in vzgoja

Malo je držav oziroma vlad, ki tako dosledno in skrbno v svojem duhu vzgajajo in organizirajo mladino že od prvih otroških let, kot to dela italijanska. Zanima nas, kakšna je ta vzgoja. Odgovor je kratek: militaristična. Militaristična in še militaristična do skrajnih superlativov.

Preden stopi malček v osnovno šolo, je »figlio della lupa« (sin volkulje), od šestega leta dalje pa nosi v fašistični organizaciji ime »balilla«. Uniforma, navajanje k vojaški disciplini, majhna puška in vojaške pesmi. Tako se začne. In v tem duhu se nadaljuje. Slep pokorščina je geslo. Dobro se godi malemu Italijančku. Italijanu vse do pozne starosti. Ni mu treba niti, da sam misli: — zanj misli Duce. »Credere, obedire, combattere!« Verjeti, pokoravati se, boriti se (za fašizem, domovino in Duceja). Iz sina volkulje nastane »balilla« (od 6. do 14. leta), iz »balille« »avanguardista« (do 18. leta), »giovane fascista« (do 21. leta), nato »fascista« (član P. N. F. — Partito nazionale fascista). Preden nastopi fant vojaško službo, ima vsako soboto popoldan in ponekod tudi v nedeljo predpoldan takozvani tečaj »premilitare«, priprava k pravi vojaški službi. Ali telovadnica ali ekserciranje. Strogo obvezno. Dolgi pohodi v kroju, s puško in ostalo opremo. V šoli pa obvezen predmet — cultura militare. Potem vojaška služba. Nato pa — namesto premilitare — postmilitare (do 32. leta) ...

Vsa italijanska mladina do 21. leta je organizirana v GIL (Gioventu italiana del litterio). Izjemo tvori le visokošolska mladina, ki je organizirana v GUF-ih (Gruppo universitario fascista). Tako GIL kakor GUF sta neposredno podrejena stranki (P. N. F.). Vse poveljstvo je imenovano od zgoraj. GIL ima vojaške funkcije (premilitare), deluje pa tudi v marsičem slično kot naše sokolske in tudi skavtske organizacije. Opravlja tudi podobno delo kot naša športna društva. Prireja namreč taborišča, izlete, počitniške kolonije, pa tudi tekme, prvenstva; posamezne skupine sestavljajo moštva, skrbijo za treninge in so sploh prevzele vlogo športnih klubov. Organizacija GIL-a je namreč urejena po skupinah, ki jih je v vseh večjih mestih po več, drugod pa najmanj po ena.

Ta organizacija obstoji šele kratek čas, prej sta bile na njenem mestu dve drugi. In sicer »Fasci giovanili di combattimento«, ki so organizirali premilitare in »Opera Nazionale Balilla«, ki je bila v neposredni odvisnosti od vzgojnega ministrstva. Fašistične skupine posameznih krajev so bile prej mnogo bolj samostojne, kakor so sedaj. Po novem pa so vse to ukinili in združili v enotni, strogo centralistični organizaciji — GIL.

Od GIL popolnoma ločeni in sami neposredno podrejeni PNF so le GUF-i, visokošolske organizacije, ki imajo svoj lastni premili-

tare kakor tudi športne in kulturne sekcije. Radi svojega strogega političnega značaja ter sicer ne oficialne, pač pa praktične obveznosti, se kljub svojemu monopolnemu stališču študentovskega življenja niso mogli polastiti, pač pa so ga, kolikor ga je ostalo pravega izven GUF-ov, sčasoma skoraj popolnoma uničili. O kakem posebnem študentovskem razredu, oziroma podrazredu v družbi, kakor ga je najti skoraj v vseh drugih državah, ni več sledu. To mi je postalo posebno očitno, ko sem prišel iz Italije na Čehoslovaško. Zanimivo je tudi, da so takse zelo visoke; le na nekaterih univerzah, oziroma mestih so za malenkost višje ali nižje. Razlikujejo pa se tudi po fakultetah (tehnika in medicina sta na primer dražji od jusa ali filozofije), so pa socialno za vse enake, brez ozira na premoženjske razmere. Zaradi tega je jasno, da revnejši sloji na študij še misliti ne morejo. Študenti so le iz meščanskih družin, pretežno iz velikomeščanskih. Toda gotovo prav zanimiv globlji pregled tega vprašanja bi zahteval tudi pregled ekonomskega stanja posameznih slojev v Italiji, kar bi nas pa odvedlo že predaleč.

Študenti se torej že iz omenjenih razlogov zadržujejo napram GUF-u bolj ali manj pasivno in ga zaznavajo samo kot nekaj, kamor je treba vplačevati članarino, da se dobe ekonomske ugodnosti kot so redukcije na železnica, v kinematografih, pri tramvajskem abonmanu in slično. Pri kulturnih sekcijah večinoma ne sodelujejo, ker jim je sodelovanje ideološko preveč omejeno in zaradi enostranske vzgoje manjka zanimanja. GUF-i bi brez teh navedenih nedostatkov bili sijajna prilika za udejstvovanje dijakov na vseh področjih, saj jim nudijo debatni večeri in sploh vse sekcije ter tekmovanja (agonalni, littorialni) sijajne možnosti udejstvovanja. Tako pa vršijo GUF-i svojo nalogo le v športu.

GUF-i so v vseh mestih, kjer so univerze, strokovne visoke šole ali vojaške akademije, visokošolskega značaja. V krajih z manjšim številom visokošolcev se ustanove tako zvani NUF-i (drobci — Nucleo UF). V svojih raznih sekcijah nudijo, kakor že rečeno, možnost udejstvovanja v vseh športih, umetnosti in deloma celo v znanosti. Imajo zelo agilne alpinistične sekcije, ki prirejajo zimske in poletne taborne v krasnih italijanskih Alpah (Dolomiti...). GUF, ki beleži v letu (fascističnem letu, t. j. v »eri fascisti«) največ alpinističnih uspehov, postane za tisto leto nosilec »zlatega cepina« (rosto d' oro). (Trenutno je to milanski GUF.) GUF-i prirejajo v vseh športih in tudi kulturnih panogah prvenstva in tekmovanja. To so, razen športnih visokošolskih prvenstev raznih provinc, agonali (medfakultetne tekme) in littoriali (vseitalijanska visokošolska prvenstva). Littoriali se delijo v littoriale poletnih, littoriale zimskih športov ter littoriale umetnosti in kulture. Kot že omenjeno, obsegajo littoriali športa vse sploh možne športe. Littoriali kulture in umetnosti pa obsegajo umetniško kritiko (književno, likovno, glasbeno, gledališče, film), novinarstvo, gledališče, film (inscenacija, arhitektura, režija, dramsko književno delo t. j. tekst oziroma vsebina itd.), glasbo (kompozicija, reproduktivna glasba), književna dela (poezija, proza, drama), sli-

karstvo in kiparstvo (prirejajo se razstave), arhitekturo, tehniko (ingegneria) itd. Zmagovalec tekem za posameznike dobi znak v obliki zlate črke M (začetna črka ducejevega imena) in naslov »littore« (v tisti eri). GUF-ovo moštvo, ki zmaga, pripori svojemu GUF-u naslov GUF Littorialle. Littoriali imajo namen veličastnih manifestacij fašističnega visokošolstva in se polaga nanje mnogo važnosti.

GUF-i imajo svoj lastni tednik »Libro e moschetto« (knjiga in puška) z uredništvu v Rimu in Milanu. (Prvotno samo v Milanu.)

Za premilitare morajo tako člani GIL-a kakor tudi GUF-ov kupiti kraj iz lastnih sredstev, puške pa daje vlada. Avanguardisti, giov. fascisti in člani GUF-ov imajo že prave puške, ki bi se v skrajnih primerih tudi rekvirirale kot rezervno orožje.

V šolski sistem bi se bilo treba posebej poglobiti, to bi bilo delo pedagoga strokovnjaka in bi bila to snov za poseben članek. Omejim se zato le na zunanjo ureditev.

Srednje šole so ali državne ali privatne. Le-te so ali od države priznane, tako da so državnim enakopravne, ali pa so take, da treba še posebej polagati državne izpite, da je študij priznan. Osnovno šolstvo je skoraj izključno državno, z malimi izjemami pa tudi občinsko. Srednje šole se dele v klasične, znanstvene in strokovne. Ta razdelitev pa nastopa deloma šele v šestem letu srednje šole. V Italiji so namreč »gimnasi«, nato pa tri leta »liceja«, ki je ali klasičen ali znanstven (»scientifico«); slednji je neke vrste kombinacija realke in realne gimnazije. Razen tega pa imajo še strokovne šole (istituto tecnico), ki so večinoma trgoveške in imajo več pododdelkov. Matura na slednjih podeli naslov »ragioniere« (knjigovodja).

Na univerzah je zanimiva razdelitev na filozofski fakulteti: deli se na filozofski in literarni pododdelek. Slednji (lettere) obsega sploh vse možne glavne predmete kot obvezne in je specializacija možna le po poljubni izbiri stranskih predmetov, po katerih se potem opredeliš v »gruppo storico«, »antico« ali »moderno«. Predmeti kot so n. pr. zemljepis, srednjeveška in novodobna zgodovina, grški in latinski jezik in literatura, zgodovina filozofije, italijanski jezik in literatura, so obvezni za vse tri grupe. Ne glede na ostale specializacije, ki se določajo po izbiri stranskih predmetov, se izvrši specializacija šele z izbiro disertacije. Razdelitev na grupe kot so romanistika, slavistika itd. je pa samo na katoliški univerzi, ki nima z državnimi univerzami nobenih zvez.

Vsako soboto popoldne in deloma še v nedeljo zjutraj so vaje — najprej premilitare, po odsluženih vojakih do 32. leta pa še post-militare....

Nam pa je glavno, da stvari ne gledamo enostransko, ampak da vidimo dobre in slabe plati in se iz tega učimo. Napačno bi bilo pred tem dejstvom zapirati oči,

Franci

Franci.

Cene Mitrovec:

Mariborsko pismo

Vsak bi pričakoval, da je v Mariboru, drugem največjem slovenskem mestu, kjer je samo srednješolcev več kot dva tisoč, mladina važen faktor mariborskega kulturnega življenja. Toda kot v drugih krajih Slovenije, tudi mariborski srednješolci spijo spanje pravičnega. Vidimo jih pač mnogo na promenadi, na nogometnih tekmah in v kinu, drugače pa ne vemo, da živijo. Razmere so take, da se mladina danes lahko navdušuje za filmske dive in nogometne »klase« ter se pri šolskem guljenju in nenormalnem življenju ne more ne duševno ne telesno razviti. Zahtevamo pa lahko od nje, da se dvigne iz današnjega mrtvila in začne samostojno, vsaj malenkostno delovati. Na tem se je v Mariboru že nekaj naredilo. Dijaki klasične gimnazije so igrali v Mariboru in Celju Cankarjevo »Lepo Vido«. Precej agilna so tudi društva na trgovski akademiji in učiteljski, realna gimnazija pa razen kakšnega plesa ne priredi ničesar. Mariborski srednješolci so lani že vse pripravili za skupen nastop srednješolskih literatov, kar pa jim je oblast v zadnjem trenutku prepovedala. Tako se je zopet pokazalo, da mladina tudi če hoče, ne more razviti svojih sil. Pridno so tudi delovali mariborski akademiki, ki so priredili koncert čeških konservatoristov, prvi nastop »Neodvisnega gledališča« in niz narodnoobrambnih predavanj. Vse mesto je s simpatijami spremljalo to mladino, ki je pa žal od gotovih strani prejemale tudi trde brce.

Kakor po vsej Sloveniji je tudi mariborska mladina pod vplivom stare generacije razcepljena na politične strankarske grupe, ki se med seboj brezmiselno in krčevito borijo. Srednješolska društva (JS, Pz, Rdeči križ) bi lahko z uspehom kulturno delovala, kar bi bil močan donesek k utrditvi naše severne meje. Toda ta društva okupirajo tradicionalne strankarske grupe, ki se borijo v njih samo za zmago pri volitvah, kjer se mladina igra politiko in ne naredi prav nič za procvit teh društev.

Lepo in napredno je, če se mladina zadnje čase tako živahno zanima za politiko, za Kitajsko in Španijo in vse svetovne kontinente, toda mladina se mora v prvi vrsti zanimati za stvari, ki se godijo okoli nje in se tičejo nje same. V Mariboru je še polno za mladino nerešenih problemov. Mariborska šolska poslopja so podobna avstrijskim kasarnam. Dijaki pozimi zmrzujejo v slabo zakurjenih, nehygieničnih, neprezračenih šolskih sobah. Mnogo razredov ima nezdravi popoldanski pouk. Maribor bi rabil še dvoje srednješolskih poslopij. Mariborska dijaška menza bi morala priskrbeti popolno hrano vsem potrebnim dijakom, ne glede na njih trenutne šolske uspehe, ne pa posameznim izbrancem. Srednješolci, ki živijo v slabih socialnih razmerah, bi morali dobivati stalno podporo. — Zelo kvarno vpliva prepoved obiskovanja gledališča, ki bi moralo postati trdnjava narodne zavesti na severni meji. Posebno za mladino bi moralo biti gledališče vzgajališče slovenskega

duha. Mariborska mladina gre mimo vseh teh perečih problemov in debatira, ali je padel Šanghaj. Je že res, Šanghaj je padel, toda gledališče je za srednješolce še vedno prepovedano, pouk je še vedno popoldan in hora legalis je še vedno ob sedmih. Mariborska mladina le počasi spoznava, da je zanjo važnejše kot padec Šanghaja, da si pripori za vse srednješolce življenje, dostojno mladega človeka. Mislim, da je zadnji čas, da srednješolci opustimo pogubonosno sektaštvo in strankarstvo ter da se skupno, brez ozira na svetovni in politični nazor, enotno borimo za boljšo srednjo šolo in za lepšo mladinsko bodočnost sploh.

Razno

V nedeljo 11. t. m. se je zbralo na Cankarjevu grobu pri Sv. Križu Društvo slovenskih književnikov. Pesnik Oton Župančič je imel lep nagovor, pisatelj in režiser Bratko Kreft pa je v imenu društva položil na Cankarjev grob krasen venec. Žalostno pa je bilo poleg vremena predvsem to, da je prišlo razen preje omenjenega društva na grob našega največjega pisatelja le kakih 20 ljudi, kar je zelo malo, čeprav so bile volitve.

Revije in listi, ki jih prejemo v zameno:

Dejanje, mesečnik za gospodarstvo, kulturo in politiko.
 Mi mladi borci, stanovski tednik za slovensko dijaštvo.
 Mladi Prekmurec.
 Mrtva straža.
 Naša rast, glasilo srednješolske mladine.
 Naša volja, glasilo jugoslovanske mladine.
 Razori, list za doraščajočo mladino.
 Slovenija, osrednji slovenski tednik.
 Tabor, tednik za javna vprašanja.
 Tehniški nameščeneec.

Uredništvo in uprava Ti sporočata:

da piši prispevke samo na eno stran, sicer ne bodo šli v tisk!
 da ne dajemo honorarja za poslane prispevke!
 da sporoči eventualne tiskovne in pravopisne napake, ki jih zalediš v listu!
 da nad pošlji poročila o življenju in delu mladine iz slehernega kraja Slovenije!
 da lahko dobiš še vedno vse doslej izšle številke in sicer sedaj že vse tri (t. j. uvodno, prvo in drugo štev.) za bore 4 dinarje!

UREDNIŠKI PABERKI

Franci, Maribor: Dragi tovariš, tvojo pošiljko sem prebral s kaj čudnimi občutki. Ne da se ti odrékati, da imaš dovolj zanosa in tudi sposobnosti za metaforično izražanje, kar je že zelo veliko. Toda v svojem zanosu greš predaleč, preveč tvegaš, tvoje metafore in epiteti so preveč predrzni, v težnji, da bi bili originalni, postajajo iskani, smešni in neokusni (n. pr.: zelenje, ki smrdi po sončnih žarkih v omaki trave; klopi, ki se poté; sikajoča vrata itd.). Tudi verz, ritem, rimo zanemarljaš. In vendar je verz malone edino izrazno sredstvo pesnika, je tista lestvica, po kateri se prikrade pesnikovo občutje v srce bralca. — Vzemimo primer iz tvojega:

»Po cesti, sredi slike, tračnice,

Tramvaj po njih prihaja in odhaja.

Približa se, hrušč in ropot, zavore zavrešče.

Sikaje vrata se odpró. Ljudje izstopijo« itd.

Je to pesem? Ne. To je proza, čisto navadna, banalna proza. In občutje, ki ga zapusté ti verzi? Nič. Ga ne zapusté! — Še nekaj je, kar je osnovne važnosti. Preden se pesnik loti oblikovanja nekega razpoloženja, nekega dogajanja, prostora itd., ga mora popred doživeti. In čim močnejše, čim silnejše ga bo doživel, tem močnejši, tem prepričljivejši, tem sugestivnejši in tudi tem bolj svojski bo že sam po sebi njegov izraz. In kakor je tebi videti v pesmi »Balkon«, da si ta prostor, to »sliko«, da se izrazim po tvoje, vse, kar tvori stvarno ozadje tvoje pesmi: igrišče, tramvaji, postajališče, da si to doživel, tako je bilo občutje, ki te je navdajalo pri tem, sila nedoločno, v zraku viseče, sila siromašno, komaj: »Sreča, hrepenenje, sanje«. — Pošlji še!

M. G., ?: Tvoji »dve delci«, kot praviš, sta res kratki, tako da te je po njih težko presojati. Na vsak način čim več beri, študiraj verz naših domačih pa, če moreš, tudi tujih pesnikov in opazuj življenje okoli sebe. Če imaš kaj daljšega pri roki kar pošlji, kljub temu, da to pot še ni bilo za tisk.

Zlatkin: Tvojega toplega, dasi kar prekratkega pisma, dragi tovariš, smo bili prav veseli. Pričakujemo, da bomo odslej v pogostih stikih in da nam v kratkem spet kaj pošlješ. — Kar se tiče tvojih prišpevkov, je videti, da imaš v pisanju že neko rutino, da dovolj gladko in prijetno pripoveduješ, dočim ti je verz še ohlapen. Toda nekaj je, kar pogrešam pri tebi, to je svojskost in sila izraza. Tega, kar je Franci pritiral do absurda, tega tebi manjka. Primere in pridevki, ki se jih poslužuješ v svoji črtici (n. pr.: vročina kot svinec; svlačena gladina; večer, ki prihaja tiho in neopazno; srebrna mesečina itd.), so že obrabljene, postale so že fraze, ki ne učinkujejo več: bralec je postal imun za njihovo liriko. Prav tako, če ne še slabše je s tvojo pesmijo, ki je povrhu vsega nastala še pod neposrednim Grudnovim vplivom. — Prihodnjé pošlji kaj več!

Martin P—č: Objavili smo brez večjih sprememb tvojo črtico in te prosimo, da nam čimprej zopet kaj pošlješ. Sporoči svoj naslov!

Vsem, ki jim v tej številki še nismo mogli povedati svojega mnenja, prosimo, da počakajo do prihodnjic. D. S.

Samo v knjižni založbi tiskarne Merkur, Gregorčičeva 23

Vam je mogoče dobiti **Malo knjižnico**

zbirko klasikov in razprav

Cela zbirka 10 broširanih zvezkov din 120, vezanih din 180

Posamezni zvezek broš. din 15, vezan din 20 in ev. poštnina

**K N J I G A R N A
A K A D E M S K E
Z A L O Ž B E**

Ljubljana, Šelenburgova 4, palača Croatia, dvorište

Izvršuje naročila
na tu- inozemske knjige
točno in solidno

Francoski sortiment

*Shranite in rabite naše poštne položnice!
Če ste jo zgubili, pa si nabavite novo na pošti!
Številka našega čekovnega računa je 17.827!*
